
PWYLLGOR CRAFFU GWASANAETHAU DYDD MAWRTH, 27 MEDI 2016

Yn bresennol:

Y Cynghorydd Beth Lawton (Cadeirydd)
Y Cynghorydd Eirwyn Williams (is-gadeirydd)

Y Cynghorwyr: Alan Jones Evans, Aled Evans, E. Selwyn Griffiths, Alwyn Gruffydd, Siân Wyn Hughes, Linda Ann Wyn Jones, Eryl Jones-Williams, Dewi Owen, Gareth A. Roberts, Ann Williams ac R H Wyn Williams.

Aelodau Cyfetholedig: Rita Price (Yr Eglwys Gatholig)

Swyddogion: Arwel Ellis Jones (Uwch Reolwr Cefnogaeth Gorfforaethol), Gareth James (Rheolwr Aelodau Cefnogi a Chraffu) a Glynda O'Brien (Swyddog Cefnogi Aelodau a Chraffu).

Hefyd yn bresennol:

Ar gyfer Eitem 3 isod:

Y Cynghorydd Mair Rowlands
Aled Davies, Pennaeth Adran Oedolion, Iechyd a Llesiant
Marian Parry Hughes, Pennaeth Adran Plant a Chefnogi Teuluoedd
Helen Fon Owen, Rheolwr Sirol Anableddau Dysgu

Ar gyfer Eitem 4 isod:

Y Cynghorydd W. Gareth Roberts, Aelod Cabinet Oedolion ac Iechyd

Ar gyfer Eitemau 3, 5 a 6 isod:

Y Cynghorydd Gareth Thomas, Aelod Cabinet Addysg
Arwyn Thomas, Pennaeth Addysg
Keith Parry, Swyddog Addysg Ardal Gorllewin Gwynedd

Ymddiheuriadau: Y Cynghorwyr Elin Walker Jones a Peter Read.

1. DATGAN BUDDIANT PERSONOL

Ni dderbyniwyd datganiad o fuddiant personol gan unrhyw aelod oedd yn bresennol.

2. COFNODION

Llofnododd y Cadeirydd gofnodion cyfarfod o'r Pwyllgor hwn a gynhaliwyd ar 26 Mai 2016.

3. TROSOLWG PERFFORMIAD CYNGOR GWYNEDD 2015-16 – MEYSYDD PLANT A PHOBL IFANC A GOFAL

Cyflwynwyd:

- (a) Trosolwg o berfformiad y Cyngor hyd yma ym maes Plant a Phobl Ifanc a Gofal ac sy'n cyfarch y cynlluniau trawsnewidiol sydd yng nghynllun strategol y Cyngor.
- (b) Ymatebion ysgrifenedig yr Aelodau Cabinet Plant, Pobl Ifanc a Hamdden a'r Aelod Cabinet Addysg i gwestiynau penodol gan Aelodau'r Pwyllgor Craffu Gwasanaethau.

- (i) Cymerwyd y cyfle i longyfarch Aled Davies ar ei benodiad i'r swydd o Bennaeth Adran Oedolion a Llesiant yn barhaol a dymunwyd yn dda iddo i'r dyfodol.

- (ii) Yn deillio o gynnwys yr adroddiad a chwestiynau ar lafar, ymatebwyd fel a ganlyn:

- Cydnabyddai'r Aelod Cabinet Plant a Phobl Ifanc y gwelwyd dirywiad yn y canrannau addysg bersonol i blant mewn gofal ond roedd yn hyderus bod y problemau wedi eu datrys o ran prosesau gyda pherthynas rhwng yr Adran Addysg a'r Gwasanaeth Cymdeithasol yn dda a rhagwelir y bydd cynnydd yn y targed erbyn blwyddyn nesaf.
- O safbwynt cynnydd yn y nifer o waharddiadau parhaol yn ysgolion cynradd, eglurodd yr Aelod Cabinet Addysg yn dilyn gorfod cau uned arbenigol yn y Felinheli oherwydd materion diogelwch, roedd yn ffyddiog y byddai'r nifer o waharddiadau yn gostwng gan fod trefniadau amgen wedi eu rhoi mewn lle o fewn ysgolion i gynnal y disgyblion gydag ymddygiad dwys ac emosiynol. Sicrhawyd y byddir yn ceisio lleihau'r niferoedd a waharddir. Nodwyd ymhellach bod ysgolion wedi gallu ymdopi yn dda iawn ar ôl cau'r uned ac roeddynt i'w canmol am y gwaith a wneir gyda'r plant.
- Mewn ymateb i ymholiad ynglŷn â chefnogaeth i ddisgyblion 3*, esboniodd yr Aelod Cabinet Addysg o ganlyniad i newidiadau yn y ddarpariaeth anghenion dysgu ychwanegol a chynhwysiad bod llawer o bwyslais ar ymyrraeth gynnar ac o ganlyniad fe fydd pob plentyn yn derbyn cynllun unigol.
- Mewn ymateb i bryder amlygwyd yng nghyd-destun gostyngiad yng nghyllideb y gwasanaethau ataliol ac yn benodol y Tîm o Amgylch y Plant, esboniodd yr Aelod Cabinet Plant a Phobl Ifanc bod y Grŵp Tasg Amlasiantaethol yn ystyried ffrydiau o waith penodol ac yn cael eu hariannu gan grant. Ategodd y Pennaeth Adran Plant a Chefnogi Teuluoedd bod yr arian yn parhau gydag ychydig o ostyngiad a bod cyfeiriad a'r weledigaeth yn newid o ran mynediad i'r ddarpariaeth yn unol â'r anghenion sydd wedi eu hadnabod dros y cyfnod diwethaf. Nodwyd ymhellach bod y strategaeth ataliol wedi adnabod bylchau yn seiliedig ar anghenion lleol yn y meysydd isod:
 - Oediad llefaredd ac iaith
 - Rhiantu
 - Ymddygiad
 - Mynediad i wasanaeth iechyd meddwl ar lefel isel i blant a phobl ifanc ac oedolion

Cytunodd y Grŵp Tasg ar y ffordd ymlaen gan lunio rhaglen weithredu ar gyfer comisiynu'r gwasanaeth i'r dyfodol. Cydnabuwyd bod risgiau o safbwynt lleihad i'r prosiectau i'r dyfodol.

- Nodwyd bod y Pwyllgor Craffu Gwasanaethau yn gefnogol i'r gwasanaeth ataliol uchod a gofynnwyd i'r Aelod Cabinet Plant a Phobl Ifanc gyfleu ddymuniad y Pwyllgor i sicrhau bod unigolion yn derbyn y gefnogaeth haeddiannol.
- Mewn ymateb i ymholiad gan Aelod ynglyn a chodi ymwybyddiaeth rhieni o'r trefniadau diogelu plant a phobl ifanc, esboniwyd bod y Cyngor wedi codi ymwybyddiaeth pob aelod o staff am ddiogelwch plant ac wedi derbyn hyfforddiant

i'r perwyl hwn. Nodwyd bod pob Adran o'r Cyngor wedi dynodi person sy'n gyfrifol am ddiogelu i'w galluogi i adnabod problemau, nodwyd ymhellach bod y gwaith a wnaed o fewn y Cyngor i'w ganmol. Awgrymwyd i Aelodau etholedig sy'n llywodraethwyr godi ymwybyddiaeth o'r uchod yn yr ysgolion.

- Pryderwyd nad oedd y Cyngor yn ystyried ac yn meddwl ymlaen llaw fel bo modd ymateb yn fuan pan fo deddfwriaethau yn newid, a.y.b.
- Mewn ymateb i'r uchod, nododd yr Aelod Cabinet Addysg bod y Cyngor yn aml iawn yn arwain ar brosiectau drwy Gymru gyfan pan fo newid yn digwydd a thynnwyd sylw at un prosiect sef codi safonau addysg gan nodi bod perfformiad Gwynedd yn y safle 1af o ran perfformiad disgyblion 15 oed ac yn 5ed o safbwynt y trothwy lefel 2+.
- Pryderwyd am y lefel isel o gefnogaeth fyddai ar gael yn benodol gyda darpariaeth iechyd meddwl. Mewn ymateb esboniodd yr Aelod Cabinet Plant a Phobl Ifanc bod swyddog o'r Bwrdd Iechyd wedi ei phenodi i gyd-weithio gyda'r gwasanaeth ac y gellir symud ymlaen fel bo angen.
- Sicrhaodd yr Aelod Cabinet Addysg y byddai yn trefnu diwrnod agored (ar ddydd Sadwrn) ar gyfer Aelodau etholedig i Ysgol newydd Hafod Lon ym Mhenrhyndeudraeth. Fe fyddai'r ysgol yn agor hanner tymor gyda diwrnod agored wedi ei drefnu i rieni. Nododd ymhellach y byddai'n croesawu mwy o ddefnydd cymunedol o'r adeilad megis yr ystafell therapi.
- Cadarnhaodd y Pennaeth Adran Oedolion, Iechyd a Llesiant yng nghyd-destun prosiect Her Gofal, bod Rheolwr Llesiant wedi ei phenodi ar 1 Gorffennaf 2016 ac yn ystod yr wythnosau cyntaf wedi bod yn cyfarwyddo a'r gwaith a chyfarfod unigolion. Fe fyddir yn darparu rhaglen waith a sicrhawyd y byddir yn cyflwyno adroddiad ymhen 6 mis ar y datblygiadau i gyfarfod paratoi'r Pwyllgor Craffu hwn.

Penderfynwyd: (a) Derbyn, nodi a diolch am yr adroddiad.

(b) Gofyn i'r Aelod Cabinet Plant a Phobl Ifanc gyfleu dymuniad y Pwyllgor Craffu hwn i sicrhau parhad i'r gefnogaeth i ystod o wasanaethau ataliol ar gyfer grwpiau o blant a phobl ifanc bregus y Sir.

(c) Gofyn i'r Pennaeth Adran Oedolion, Iechyd a Llesiant gyflwyno adroddiad ar ddatblygiadau rhaglen waith y Rheolwr Llesiant i gyfarfod paratoi'r Pwyllgor Craffu hwn ymhen oddeutu 6 mis.

4. AROLYGIAD AROLYGIAETH GOFAL A GWASANAETHAU CYMDEITHASOL CYMRU (AGGCC) AC AROLYGIAETH GOFAL IECHYD CYMRU (AGIC) O'R GOFAL A'R CYMORTH A DDARPERIR GAN WASANAETHAU ANABLEDDAU DYSGU YNG NGHYMRU

Cyflwynwyd adroddiad yn amlinellu'r weledigaeth ar gyfer gwasanaethau anableddau dysgu yng Ngwynedd, adolygiad o'r trefniadau i fedru gwireddu'r weledigaeth ynghyd a gwybodaeth am brif ganfyddiadau'r arolygiad a chynllun gweithredu.

Yn ystod y drafodaeth ddilynol, ymatebwyd i sylwadau'r Aelodau fel a ganlyn:

- Mewn ymateb i ymholiad ynglyn a'r gwaith o ddatblygu cysylltiadau strategol ar y cyd rhwng gwasanaethau iechyd a chymdeithasol, esboniodd Pennaeth Adran Oedolion, Iechyd a Llesiant bod y gwaith ar lefel rhanbarthol yn symud ymlaen ac yn adrodd i'r Pwyllgor Craffu Gwasanaethau fel rhan o'r broses cyn ei gyflwyno i'r Llywodraeth.
- Mewn ymateb i bryder amlygwyd gan y Cyng. Linda Ann Wyn Jones o leihad yn y nifer o weithwyr cymdeithasol, addawodd y Pennaeth Adran Oedolion, Iechyd a Llesiant y

byddai'n ceisio cael gwybodaeth i'r Aelod o'r strwythur yn cynnwys nifer o weithwyr cymdeithasol a fodolai 4 blynedd yn ôl. Nodwyd ymhellach wrth edrych ar strwythurau blaenorol a'r rhai presennol rhaid cadw mewn cof sut mae'r gwasanaeth wedi datblygu a gorfod ymdopi gyda newidiadau mewn deddfwriaeth, technoleg, a.y.b.

- Nodwyd bod mynychu hyfforddiant Amddifadu o ryddid (DoLs) wedi bod yn agoriad llygaid ac fe nodwyd pryder enfawr ynglyn a diffyg aseswyr a bod oddeutu 200 o achosion yn disgwyl ar restr aros a phryderwyd y gall hyn gostio oddeutu £1,000 yr wythnos i'r Cyngor
- Mewn ymateb i'r uchod, esboniodd y Pennaeth Adran Oedolion, Iechyd a Llesiant bod y Cyngor wedi cymryd camau i roi arian unwaith ac am byth i ymdrin â'r achosion ar y rhestr aros, ond y tebygolrwydd ydoedd y byddai'n rhaid cyflwyno cais am gyllideb barhaol i ymdrin â'r rhestr aros. Cadarnhawyd bod cydlynedd wedi ei phenodi ynghyd a threfniadau mewn lle i hyfforddi gweithwyr cymdeithasol i fod yn gymwys i ymdrin â'r achosion. Ar hyn o bryd credir bod o leiaf 13 o swyddogion wedi eu hyfforddi i wneud asesiadau ac anelir i geisio hyfforddi 20 dros gyfnod o amser. Roedd y mater yn derbyn sylw pellach a thrafodaeth gyda'r Aelod Cabinet perthnasol o ran ceisio rhoi strwythur yn ei le ar gyfer ymdrin â materion Diogelwch a Sicrwydd Ansawdd yn ehangach. Tra'n cydnabod bod risgiau yn gysylltiedig gyda'r gwaith yma, rhaid bod yn ofalus i beidio gorymateb heb wybod beth yw'r darlun cyflawn a natur y gymhariaeth gydag awdurdodau eraill.
- Mewn ymateb i bryder wnaed gan Aelod ynglyn a sicrwydd bod cyllid digonol ar gyfer yr asesiadau, nododd y Rheolwr Sirol Anableddau Dysgu, er bod mwy o unigolion yn derbyn asesiadau a mwy o bwysau ar weithwyr, bod y dull asesu wedi newid yn unol â'r Ddeddf Iechyd a Llesiant a bellach bod mwy o bwyslais ar waith arbedol a deilliannau ac yn awr yn darparu gwasanaethau mewn dull mwy credigol. Nodwyd pwysigrwydd yn rôl y trydydd sector a'r angen i'r gwasanaeth sicrhau dilyniant i gyfarch anghenion a datblygu cyfleon unigolion megis drwy raglen OPUS, a.y.b.
- Yng nghyswllt sefydlu Uned Diogelu ar gyfer gwasanaethau oedolion, cadarnhawyd bod swydd ychwanegol wedi ei hysbysebu ac fe gyflwynir bid ariannol i gryfhau'r Tîm er mwyn medru gwella gallu'r gwasanaeth i ymateb yn effeithiol ac i gyfarch rhai o ddisgwyliadau'r Arolygaeth. Addawyd y byddir yn cylchredeg diweddariad o strwythurau Timau o fewn yr Adran i'r Aelodau.
- O safbwynt goruchwyliaeth i staff, eglurwyd bod trefn yn cael ei gweithredu lle mae staff y tim yn cael goruchwyliaeth gan Uwch Ymarferyddion, hwy yn ei dderbyn gan y Rheolwr Sirol a hithau yn cael goruchwyliaeth gan Uwch Reolwr. Mae'r drefn yma yn ei lle er mwyn sicrhau datblygiad proffesiynol a.y.b.

Penderfynwyd: Derbyn, nodi a diolch am yr adroddiad ac edrych ymlaen am ddiweddariad yng nghyfarfod y Pwyllgor Craffu hwn ym mis Mawrth 2017.

5. DATBLYGIAD Y SWYDDFEYDD ARDAL

Cyflwynwyd adroddiad gan yr Aelod Cabinet Addysg yn amlinellu'r bwriad o ddatblygiad y Swyddfeydd Ardal.

(a) Gosododd yr Aelod Cabinet gefndir i'r bwriad drwy nodi bod arbenigwyr yn y maes addysg wedi nodi bod arweinyddiaeth yn bwysig i gynnal safonau addysg. Nodwyd bod arweinyddion ysgolion o dan bwysau sylweddol drwy orfod rheoli staff, adeiladau, gweinyddu, arwain yr addysgu o fewn yr ysgol, ac mewn rhai achlysuron yn dysgu. Prif bwrpas datblygu Swyddfeydd Ardal fyddai i fedru tynnu rhywfaint o faich oddi ar arweinyddion ysgolion er mwyn galluogi athrawon i addysgu ac i Benaethiaid arwain. Tynnwyd sylw y byddai'r swyddfeydd ardal arfaethedig yn wahanol i'r swyddfeydd ardal a fu yn y gorffennol a'r prif nod ydoedd hybu cydweithio rhwng ysgolion ar nifer o lefelau.

(b) Nododd y Pennaeth Addysg bod mwy o bwyslais ar ranbartholi gwasanaethau'r dyddiau hyn ac fel gwasanaeth addysg nid oeddynt yn awyddus i bellhau'r gwasanaeth

oddi wrth yr unigolion. Wrth fod gofynion y tair ardal yng Ngwynedd yn dra gwahanol, nodwyd pwysigrwydd i greu cyfundrefn sy'n atebol yn lleol ac i sicrhau'r math cywir o adnoddau.

Dros y blynyddoedd roedd mwy o bwysau wedi ei roi ar yr ysgolion a thrwy sefydlu Swyddfa Ardal rhagwelir y gellir tynnu'r elfennau o weinyddiaeth a rheolaeth drwy gyfundrefn lle gall athrawon rannu cyfrifoldeb dros fwy nag un safle. Nodwyd bod Penaethiaid yn teimlo'r pwysau yn drwm yn enwedig mewn ysgolion gwledig a lleiaf ac yn sgil y toriadau o £4.3m yng nghyllideb ysgolion byddai'r strwythur arfaethedig yn sylfaen o ran cefnogaeth ac yn galluogi athrawon a Phenaeithiaid i ganolbwyntio ar addysgu plant.

(c) Derbyniwyd amlinelliad o'r strwythur gan y Swyddog Addysg Ardal a oedd yn cynnwys is-grwpiau, sef ail-sefydlu Bwrdd Ansawdd Sirol a fyddai'n goruchwyllo materion yn ymwneud a lles, diogelu a gwella ansawdd addysg. Yn ogystal, er mwyn sicrhau atebolrwydd lleol, bwriedir sefydlu Pwyllgor Craffu Ardal er mwyn greu partneriaid yn lleol i gynnwys Swyddog Ardal / Swyddog Busnes a Gwasanaethau, Ymgynghorydd Her Ysgol, Pennaeth, Cadeirydd Llywodraethwyr a dau aelod etholedig er mwyn medru craffu ar thema benodol yn lleol.

Nodwyd bod llywodraethwyr yn greiddiol i lwyddiant ysgol ac er mwyn hybu cydweithrediad strategol bwriedir sefydlu Bwrdd Strategol Dalgylch i gynnwys Cadeiryddion cyrff llywodraethol y dalgylch a fyddai'n cwrdd dwywaith y tymor ar gyfer cynnal hyfforddiant, trafod cynlluniau datblygu dalgylchol mewn meysydd penodol er mwyn tynnu baich gwaith oddi ar unigolion mewn sefydliadau ar wahân. Hyderir y byddai hyn yn cryfhau perthynas agosach ac atebolrwydd lleol er mwyn hyrwyddo safonau addysg yn yr ysgolion.

Byddai'r uchod yn atebol i'r Tim Rheoli Addysg.

Yn ystod y drafodaeth ddilynol, amlygwyd y prif bwyntiau canlynol gan Aelodau unigol:

(a) Bod y strwythur yn ymddangos yn gymhleth ac yn greu haen arall o weinyddiaeth.

(b) Tra yn croesawu newid, gofynnwyd sut yr ariannir y strwythur newydd yn enwedig yn yr hinsawdd o doriadau sydd ohoni

Mewn ymateb, nodwyd bod cyllid wedi ei gymeradwyo am y 3 blynedd gyntaf gyda buddsoddiad unwaith ac am byth. Wedi hynny byddai'n ofynnol i'r gyfundrefn addysg ganolog fedru ysgwyddo'r buddsoddiad fel y gweithredir y model yn ei blaen. Pwysleisiwyd bod capasiti canolog yr Adran Addysg yn rhy fach a phe byddir yn gadael y sefyllfa fel ac mae, y tebygolrwydd fyddai i'r sefyllfa waethygu. Rhaid cofio bod rhai ysgolion cynradd yn fach a cheir trafferthion i recriwtio staff. O safbwynt y model uchod, byddai'n creu cyfle i gyfres o ysgolion fedru gweithio gyda'i gilydd, cael trafodaethau yn lleol ac i gynnig datrysiadau i symud ymlaen. Gwelir yma, sail gychwynnol i roi cynhaliaeth i athrawon addysgu a Phenaeithiaid i arwain.

(c) Rhagwelir y byddai'n anodd denu llywodraethwyr i sesiynau hyfforddi.

Mewn ymateb, nododd yr Aelod Cabinet Addysg bod cynllun peilot yn weithredol yn ardal Y Moelwyn, Blaenau Ffestiniog gyda Chadeiryddion llywodraethwyr wedi dod at ei gilydd ac o'u profiad yn ei weld yn fuddiol ac yn gyfle i drafod materion cyffelyb.

Ychwanegodd y Pennaeth Addysg bod safonau addysg yng Ngwynedd yn dda ond bod yn ofynnol ystyried y dyfodol. Ceir neges o du'r ysgolion eu bod yn sigo ac yn gynyddol anodd iddynt gyda llawer o newidiadau yn y cwricwlwm, a'u bod yn teimlo pwysau

cynyddol ar Dîm Rheoli'r ysgolion. Wrth geisio gwella'r amodau o fewn y model uchod gellir rhyddhau'r amser i'r Tîmau Rheoli. Ar hyn o bryd, nodwyd bod Penaethiaid yn gorfod ymdopi gyda gwaith o gynnal adeiladau, ymdrin â materion iechyd a diogelwch a.y.b. ond fel rhan o'r model byddai unigolion yn y swyddfeydd ardal yn gallu cynorthwyo gyda'r gwaith yma iddynt.

Gwelir enghreifftiau da o wasanaethau rhanbarthol o safbwynt GwE ond cyrhaeddir at bwynt lle mae tensiwn rhwng safonau gwahanol awdurdodau. Drwy'r model uchod gellir sicrhau ar lefel ardal bod y gefnogaeth a'r gynhaliath yn cyrraedd yr ysgolion mewn da bryd. Ar hyn o bryd yng Ngwynedd nodwyd nad oedd 'run ysgol gynradd mewn categori statudol a gobeithir na fydd 'run ysgol uwchradd yn y categori hwnnw ychwaith i'r dyfodol.

Fe fyddai cyfle i'r Pwyllgor Craffu fedru craffu ar y model gan roi barn i weld a fydd yn gwneud gwahaniaeth yn lleol.

(ch) Gofynnodd cynrychiolydd yr Eglwys Gatholig bod unrhyw ail-lunio yn rhoi sylw i'r egwyddor o reolaeth leol i ysgolion sydd wedi cael ei ddirprwyo yn briodol i ysgolion i reoli eu cyllideb, a dros yr 20 mlynedd diwethaf, bod llawer wedi digwydd yn y datblygiad hwnnw. Nodwyd bod cyrff llywodraethu wedi cymryd llawer mwy o gyfrifoldebau gan gynnwys ymdrin â chyllidebau, adeiladau, ac ati. Gofynnwyd ar gyfer unrhyw ail-lunio, bod ystyriaeth briodol yn cael ei roi i newidiadau sydd eisoes wedi digwydd. Gofynnwyd yn benodol i gydnabod y gofynion enfawr sydd yn bodoli eisoes ar ysgolion i fynychu cyfarfodydd oherwydd bod gofyn i benaethiaid dreulio llawer o'u hamser mewn cyfarfodydd yn barod a bod hyn yn creu pryder. Felly, gofynnwyd i ystyried yn ofalus unrhyw strwythur sy'n cynyddu nifer y cyfarfodydd i Benaethiaid.

Ychwanegodd, tra'n derbyn bod ambell densiwn rhwng GwE ac awdurdodau, credir y gellir eu goresgyn. Rhaid cofio gwnaed buddsoddiad enfawr rhwng yr ysgolion a GwE ac ail-strwythuro ar gyfer gweithredu'r model cyfan i symud addysg ymlaen.

(d) Pryder y gall y Pwyllgor Craffu Ardal gynnwys oddeutu 80 o unigolion.

Mewn ymateb, nododd y Pennaeth Addysg y byddai'r Pwyllgor Craffu Ardal yn blaenoriaethu materion ac yn ei dro yn gwahodd Cadeirydd / staff ysgol i graffu ar them benodol i sicrhau cyfeiriad lleol e.e. ym maes Mathemateg.

Ychwanegwyd, ar gyfer eglurder ehangach y byddai'n ofynnol ffurfioli'r is-grwpiau a chreu cylch gorchwyl ar eu cyfer.

(dd) Tra'n croesawu'r egwyddor o adfer y Swyddfa Addysg Ardal a'r angen am gefnogaeth i ysgolion, byddai'n synhwyrol i sefydlu'r swyddfeydd yn gyntaf cyn adeiladu ar y model.

(e) Mynegwyd bod diffyg recriwtio Penaethiaid wedi bod yn broblem oherwydd cyfyngiad ar ymgeiswyr i fedru ymgymryd â'r cymhwyster CPCP. Hefyd teimlwyd bod gofynion cymwysterau'r Colegau i fedru ymgymryd â chwrs ymarfer dysgu yn rhy uchel.

Mewn ymateb, cydnabuwyd bod denu ymgeiswyr ar gyfer ymgymryd â'r cymhwyster CPCP yn her yn enwedig yn yr ysgolion lleiaf oherwydd nad yw athrawon yn cael digon o brofiad o ran rheoli pobl.

(f) O safbwynt recriwtio penaethiaid, mynegwyd bod hysbysebion am Benaethiaid yn cael eu cyfyngu i ysgolion Gwynedd yn unig ac oni ellir lledaenu'r hysbysebu'n ehangach.

Mewn ymateb, esboniodd y Pennaeth Addysg mai penderfyniad i'r corff llywodraethol unigol ydoedd hysbysebu a bod cost sylweddol i hysbysebu yn y wasg.

(ff) Gellir dehongli'r model fel modd i arbed arian sef i bennu Pwyllgorau Craffu Ardal, penodi un Pennaeth ar fwy nag un ysgol o fewn yr ardal, ac o ganlyniad byddir yn colli swyddi athrawon / penaethiaid.

(g) Mewn ymateb i ymholiad ynglyn a sawl Pennaeth sydd ar secondiad i GwE, dywedodd y Pennaeth Addysg bod y nifer o secondiadau wedi lleihau gan ychwanegu mai un o anafanteision i Wynedd ydoedd bod nifer o swyddi ar draws y rhanbarth yn gofyn am yr iaith Gymraeg ac felly bod Gwynedd wedi colli fwy o Benaethiaid / athrawon o ran canran na'r awdurdodau eraill.

(ng) O safbwynt adborth o du'r Penaethiaid ynglyn a'r newidiadau, esboniodd y Pennaeth Addysg ni ellir cynnal y ddarpariaeth fel y mae. Tra'n cydnabod y bydd rhai yn ei groesawu ac eraill ddim, pwysleisiodd bod yn rhaid aeddfedu fel proffesiwn o'r meddylfryd i gadw popeth yn unigol ac i fod yn barod i rannu adnoddau fel bo modd cydweithio'n lleol.

(h) Mewn ymateb i ymholiad ynglyn a lleoliad y Swyddogion Ardal, eglurwyd y byddai dwy elfen i'w gwaith sef eu bod yn atebol yn lleol ond hefyd byddai'n ofynnol iddynt ddod at ei gilydd yn rhanbarthol.

(i) Esboniodd yr Uwch Reolwr Cefnogaeth Gorfforaethol bod aelodau'r Ymchwiliad Craffu Gwasanaethau Cefnogol Addysg wedi cyfweld a Phenaethiaid ysgolion penodol yn ystod tymor yr haf ac wedi derbyn negeseuon clir iawn ynglyn ag ysgafnhau baich i ysgolion o ran datganoli gwaith i ryddhau amser. Yn sgil hyn felly, awgrymwyd y byddai'n fuddiol i'r tri Swyddog Ardal gwrdd â'r Ymchwiliad Craffu i drafod manylder y model swyddfeydd ardal.

Penderfynwyd: (a) Derbyn, nodi a diolch am yr adroddiad.

(b) Bod y Pwyllgor Craffu yn cefnogi'r egwyddor o sefydlu Swyddfeydd Ardal fel cam ymlaen ond dymunir i'r Ymchwiliad Craffu Gwasanaethau Cefnogol Addysg drafod gyda'r tri Swyddog Ardal fanylder y model a gynigir a'r hyn fydd yn cael ei ddatganoli i'r swyddfeydd ardal.

6. CANLYNIADAU ARHOLIADAU HAF 2016

Cyflwynwyd adroddiad yr Aelod Cabinet Addysg yn amlinellu gwybodaeth gynnar ar berfformiad diwedd cyfnodau allweddol y flwyddyn addysgol 2015/16.

(a) Pwysleisiodd y Pennaeth Addysg bod angen parchu cynnwys yr adroddiad gan mai gwybodaeth gychwynnol amodol am ganlyniadau CA4 a rannwyd gan nad oedd mynediad hyd yma at ddata cymharol a meincnodol ar gyfer pob cyfnod allweddol.

(b) Nodwyd bod y canlyniadau yn dda yng Ngwynedd a thynnwyd sylw yn benodol at y canlynol:

- gwelwyd gwelliant sylweddol yng Nghyfnod Allweddol 4 ar draws ystod y dangosyddion
- Bod canlyniadau CA3 yn parhau yn gadarn (yn yr ail safle eleni)
- Bod canlyniadau Cyfnod Sylfaen / Cyfnod Allweddol 2 yn weddol sefydlog ac angen ymgymryd â darn o waith o ran y trothwyon yn yr oedrannau yma i ganfod arferion da, cymhariaeth gydag ardaloedd de ddwyrain Cymru, asesiadau athrawon, a.y.b.

- Bod angen rhoi sylw i CA3/CA4 ym meysydd Cymraeg, Saesneg a Mathemateg
- Angen gwella ansawdd y ddarpariaeth a safonau cyflawniad yn CA5
- Bod presenoldeb wedi gwella'n sylweddol yn CA4 ac roedd y Pennaeth Addysg yn ddiolchgar i'r ysgolion a'r gwasanaeth addysg am y gefnogaeth sydd yn cael ei adlewyrchu yn y canlyniadau

(c) Ategodd yr Aelod Cabinet Addysg ganmoliaeth a gwerthfawrogiad i staff ysgolion a'r swyddogion canolog yr Adran Addysg am eu gwaith caled mewn cynnal y perfformiad a chyfeiriodd yn benodol at fesurydd TL2+ (68.5%) a oedd yn gynydd o 5% ar berfformiad 2015 ac sydd wedi gwella 13.5% ers cychwyn y Cyngor hwn.

(ch) Mewn ymateb i ymholiadau gan Aelodau unigol, nodwyd:

- bod y berthynas gyda GwE wedi aeddfedu dros y 2 flynedd diwethaf a bod modd trafod anghenion penodol lleol i Wynedd drwy'r cynllun busnes e.e. gwnaed penodiad newydd ar gyfer Mathemateg yn CA4 sydd wedi bod yn llwyddiant
- Gellir cynnal trafodaeth am natur y gefnogaeth sydd ei angen yn lleol a hyderir y bydd yn cyfrannu at wneud gwahaniaeth i'r canlyniadau
- Bod canlyniadau arolygiadau Gwynedd wedi gwella'n sylweddol

Penderfynwyd: Derbyn a nodi cynnwys yr adroddiad.

Dechreuodd y cyfarfod am 10.00 a.m. a daeth i ben am 12.35 o'r gloch

CADEIRYDD.